

เอกสารเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

การจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืนสวนป่าแม่ยาว-แม่ซ้าย

ประจำปี 2561

องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้เขตลำปาง องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ระบบการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืน (Sustainable Forest Plantation Management System)

องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ (อ.อ.ป.) เป็นรัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีนโยบาย มุ่งเน้นให้สวนป่าในสังกัดมุ่งปฏิบัติการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืน เพื่อก้าวสู่ระบบการจัดการสวนป่าที่เป็นสากลโดยการปลูก สร้างสวนป่า คุ้มครองรักษาบูรณะป่าไม้เพื่อประโยชน์แก่การป่าไม้ โดยได้กำหนดพันธกิจด้านธุรกิจ ประกอบด้วย การพัฒนา ที่ดินสวนป่า โดยอนุรักษ์และพัฒนาให้เป็นสวนป่าเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน เป็นรากฐานการผลิตไม้และบริการส่งเสริมการปลูกไม้ เศรษฐกิจสู่ภาคเอกชน ชุมชนท้องถิ่นอย่างครบวงจร เพื่อตอบสนองความต้องการใช้ไม้ของประเทศอย่างพอเพียงและยั่งยืน ส่งเสริมและสนับสนุนธุรกิจอุตสาหกรรมไม้ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและธุรกิจบริการที่มีป่าไม้เป็นพื้นฐานให้ประชาชนได้รับบริการ ที่ได้มาตรฐาน มีการจัดการด้านการตลาดอย่างครบวงจร พัฒนาระบบและสร้างกลไกการตลาดไม้เศรษฐกิจอย่างเป็นธรรม เพื่อให้การปลูกไม้เศรษฐกิจได้รับผลตอบแทนที่คุ้มค่าและยั่งยืน อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมและพัฒนาสังคม ชุมชนท้องถิ่นโดยใช้ สวนป่าเป็นฐานในการดำเนินงานช่วยเหลือสร้างงานสร้างอาชีพให้แก่เกษตรกรรอบเขตสวนป่าตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยประชาชนมีส่วนร่วม

การจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืนประกอบด้วยความยั่งยืน 3 ประการ

- ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม
- ความยั่งยืนด้านสังคม
- ความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจ

วัตถุประสงค์ในการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืน

- รักษาสภาพสิ่งแวดล้อมในสวนป่า
- ส่งเสริมความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่อนุรักษ์ของสวนป่า
- ฟื้นฟูสภาพธรรมชาติในสวนป่า
- อนุรักษ์แหล่งที่อยู่อาศัยของพืช และสัตว์หายากที่ถูกคุกคามและใกล้สูญพันธุ์
- ส่งเสริมสถานภาพด้านสังคม คุณภาพชีวิตที่ดีของชุมชน ท้องถิ่น
- สนับสนุนประสิทธิภาพของการใช้ประโยชน์สูงสุดของผลผลิตไม้จากสวนป่า

อัตรากำลังการบริหารจัดการงานสวนป่าแม่ยาว-แม่ซ้าย ออป.เขตลำปาง

นายปิยพันธ์ วรรณกุล
หัวหน้างาน (ระดับ 6)

นายณรงค์ รักปัญญา
พนักงาน (ระดับ 2)

นายบุญชุม กำอินตา
พนักงาน (ระดับ 2)

นายสุวิทย์ คำลือ
พนักงานปฏิบัติการ (ชั้น 5)

นายศุภกิตติ มาจันทร์
พนักงานปฏิบัติการ (ชั้น 6)

การดำเนินงานการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืน ของงานสวนป่าแม่ยาว-แม่ซ้าย

1. ด้านเศรษฐกิจ

- พื้นที่ปลูกสร้างสวนป่าทั้งหมด (GPS)	5,776.93	ไร่
- พื้นที่สวนป่าไม้สัก	2,768.28	ไร่
- พื้นที่สวนป่าไม้ยางพารา	529.50	ไร่
- พื้นที่สวนป่าไม้ซ้อ	629.72	ไร่
- พื้นที่อนุรักษ์	503.35	ไร่
- พื้นที่อื่นๆ	1,346.08	ไร่

* ข้อมูลดังกล่าว ได้จากการปรับปรุงข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์สวนป่า ปี 2558

แผนการผลิตยางพารา ของงานสวนป่าแม่ยาว-แม่ซ้าย

แผนผลิตปี	แปลงปี	พื้นที่ (ไร่)	ปริมาณผลผลิต (กิโลกรัม)
2559	2548,2549,2550	307.462	52,000
2560	2548,2549,2550	307.462	70,000
2561	2548,2549,2550,2553	441.203	88,000
2562	2548,2549,2550,2553,2554	489.939	95,000
2563	2548,2549,2550,2553,2554,2555	529.500	111,000

การดำเนินงานรื้อปลูกไม้ยางพารา ของงานสวนป่าแม่ยาว-แม่ซ้าย อ.อ.ป.เขตลำปาง

ลำดับ	ปีที่รื้อปลูก	แปลงปี ปลูกสร้างเดิม	พื้นที่รื้อปลูก (ไร่)
1	2548	2522	56.164
2	2549	2521	37.072
3	2549	2522	51.125
4	2549	2523	94.169
5	2549	2524	55.847
6	2550	2522	13.085
7	2553	2522	51.498
8	2553	2523	82.244
9	2554	2522	20.543
10	2554	2523	28.193
11	2555	2522	39.560

2. ด้านสิ่งแวดล้อม

พื้นที่สวนป่าแม่ยาว-แม่ซ้าย มีลักษณะเป็นที่ราบเชิงเขา สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 430 – 700 เมตร สภาพป่าทั่วไปเป็นป่าเบญจพรรณแล้งและเต็งรังมีพรรณไม้ตามธรรมชาติที่สำคัญได้แก่ สัก แดง ประดู่ป่า เต็ง รัง ยางพลวง ฯลฯ ทรัพยากรสัตว์ป่าที่พบสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม ได้แก่ หมูป่า กระรอก กระแต ตุ่น แมวดาว สัตว์เลี้ยงลูกนินได้แก่ กิ้งก่าสวน แย้ ตะกวด เต่าเหลือง และงูชนิดต่าง ๆ สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ ได้แก่ กบนา เขียดจิก คางคกบ้าน เขียดตะปาด นก ได้แก่ เหยี่ยว ชนิดต่าง ๆ ไก่ป่า นกยางเขนตง นกตะขาบทุ่ง นกปรอด นกกระปูด นกกระราง และนกเขา เป็นต้น

สวนป่าฯ ได้กำหนดพื้นที่อนุรักษ์รวมกันทั้งสิ้น 503.35 ไร่ คิดเป็น 8.71 % ของเนื้อที่สวนป่าทั้งหมด (5,776.93 ไร่) โดยแบ่งพื้นที่อนุรักษ์ ออกเป็นแต่ละประเภท ดังนี้

1. พื้นที่สองฝั่งลำห้วย (Stream Bank)
2. พื้นที่แนวกันชน (Buffer Zone)
3. พื้นที่ป่ากึ่งธรรมชาติ (Semi natural)

การสำรวจผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม (SITE INSPECTION)

จากการสำรวจพื้นที่ด้วยเครื่องมือแบบการสำรวจ Site Inspection ของสวนป่าแม่ยาว-แม่ซ้าย ไม่พบพืชพรรณ และสัตว์ที่หายาก ใกล้สูญพันธุ์ และทางงานสวนป่าแม่ยาว – แม่ซ้าย ได้กำหนดแนวทางการจัดการเพื่อป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งชี้แจงให้ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ปฏิบัติตามแนวทาง ดังนี้

1. กำหนดแนวกันชน (Buffer Zone) หรือไม้ใกล้ทางตรวจการ
2. ละเว้นการทำไม้บริเวณพื้นที่สองฝั่งลำห้วย (Stream Bank) รวมถึงปลูกเสริมไม้ป่า เช่น มะค่าโมง และต้นไผ่ในพื้นที่อีกด้วย
3. สร้างฝายดักตะกอน และชะลอความชุ่มชื้น บริเวณลำห้วยที่อยู่ในพื้นที่ทำไม้ รวมทั้งบริเวณใกล้พื้นที่ทำไม้
4. การเคลื่อนไม้ไว้ในบริเวณพื้นที่ ที่เสี่ยงต่อการพังทลายของดิน
5. งดเว้นการตัดถนนป่าไม้ใหม่ รวมทั้งระมัดระวังเมื่อจำเป็นต้องสร้างถนนป่าไม้

แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในสวนป่า

สวนป่าแม่ยาว-แม่ซ้าย หมู่ที่ 11 บ้านห้วยแม่ซ้าย ตำบลแม่ยาว อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ตั้งอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าดอยบ่อ สภาพภูมิประเทศเป็นภูเขาสูงชัน สลับซับซ้อน มีพื้นที่ราบค่อนข้างน้อย สวนป่าฯ ได้จัดสร้างบ้านพักทรงเอเฟรมจำนวน 4 หลัง ราคาหลังละ 400.- บาท / คืน พักได้หลังละ 3 คน บริเวณริมลำห้วยแม่ซ้าย ซึ่งไหลมาจากน้ำตกห้วยแม่ซ้าย ห่างจากบ้านพักประมาณ 1 กิโลเมตร เพื่อบริการนักท่องเที่ยวทั่วไป ที่อยากสัมผัสบรรยากาศที่เงียบสงบ เย็นสบายท่ามกลางธรรมชาติ และอัยาศย์ไมตรีที่ดีของพี่น้องชนเผ่าต่าง ๆ คือ เมี่ยน (เย้า) อาข่า (อีกอ) ล่าหู่ (มุเซอ) และปกากะญอ (กะเหรี่ยง) มีกิจกรรมในพื้นที่ให้นักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างประเทศ ได้ใช้บริการ เช่น ทัวร์ช้างชมไพรบ้านกะเหรี่ยงรวมมิตรเดินป่าศึกษาธรรมชาติ น้ำตกห้วยแม่ซ้าย

ทะเลหมอกยะฟู และบ่อน้ำพุร้อนห้วยหมากเหลี่ยมในพื้นที่ของอุทยานแห่งชาติริมน้ำกกให้บริการอาบน้ำแร่และนั่งเรือชมทัศนียภาพ วิถีชีวิตสองริมฝั่งลำน้ำกก กิจกรรมรอบกองไฟในยามค่ำคืน วัฒนธรรมของชนเผ่าอยู่ห่างจากตัวเมืองเชียงราย เพียง 18 กิโลเมตร

3.ด้านสังคม

ชุมชนรอบพื้นที่สวนป่าแม่ยาว-แม่ซ้าย ประกอบด้วย 1 ตำบล คือ ตำบลแม่ยาว ซึ่งเป็นที่ตั้งของสำนักงานสวนป่าแม่ยาว-แม่ซ้าย

* จากการสำรวจ สอบถามผู้นำชุมชนรอบสวนป่าแม่ยาว-แม่ซ้าย ประกอบด้วยชนเผ่า 3 ชนเผ่า คือชนเผ่าเมี่ยน (เย้า) ชนเผ่าอาข่า ชนเผ่าลาหู่ (มุเซอ) และปกากะญอ (กะเหรี่ยง)

นโยบายด้านสังคมของงานสวนป่าแม่ยาว-แม่ซ้าย

- พิจารณาจ้างแรงงานจากชุมชนท้องถิ่นใกล้ๆสวนป่าเป็นอันดับแรกและกำหนดค่าจ้างแรงงาน ด้วยความเป็นธรรม
- มีการฝึกอบรมให้ความรู้พนักงานสวนป่าและคนงาน
- ส่งเสริมอุปกรณ์และเครื่องมือด้านความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน
- ส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพให้กับคนงาน
- สนับสนุนด้านการศึกษาและศาสนา
- สร้างโครงการความร่วมมือกับชุมชนท้องถิ่น
- ส่งเสริมด้านอุตสาหกรรมไม้ต่อเนื่อง
- มีระบบแก้ไขข้อขัดแย้งกับชุมชนท้องถิ่น
- มีพนักงานสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนท้องถิ่น
- ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการสวนป่า

ภาพการร่วมกิจกรรมทางสังคม กับชุมชนรอบพื้นที่สวนป่า

ให้การสนับสนุนหน่วยงานของรัฐในการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ร่วมกิจกรรมรณรงค์การป้องกันไฟ ของเทศบาลตำบลแม่ยาว

ให้การสนับสนุน รถรับ-ส่ง นักเรียนของโรงเรียนใกล้เคียงสวนป่าในการเดินทางเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆของเทศบาลแม่ยาว

การช่วยเหลือผู้ประสบภัยธรรมชาติ ในท้องที่เทศบาลแม่ยาว

ร่วมกับผู้นำชุมชนและหน่วยงานของรัฐในการตรวจตราป้องกันการลักลอบตัดไม้และบุกรุกพื้นที่สวนป่า

พบปะ ผู้นำชุมชน และร่วมงานประเพณีต่างๆของชุมชน

แผนการจัดการสวนป่า ระยะยาว 5 ปี

ลำดับ	รายละเอียด	2560	2561	2562	2563	2564
1.	ด้านเศรษฐกิจ - แผนการผลิตยางพารา (กก.) - แผนการปลูกเสริมฯ/รีปลูกใหม่ (ไร่)	52,000 -	70,000 -	88,000 -	95,000 -	111,000 -
2.	ด้านสังคม - กรมธรรม์อุบัติเหตุ (ปีละ) - ตกงกับชุมชน (ครั้ง) - มวลชนสัมพันธ์ (ครั้ง) - การจ้างแรงงาน (%) - การอบรม (ครั้ง)	1 1 12 100 3	1 1 12 100 3	1 1 12 100 3	1 1 12 100 3	1 1 12 100 3
3.	ด้านสิ่งแวดล้อม - พื้นที่ HCV (จุด) - พื้นที่อนุรักษ์ (ไร่) - ต้นไม้อนุรักษ์ (ต้น) - การประเมินคุณภาพ ดิน แหล่งน้ำ (ครั้ง) - Site Inspection(ครั้ง/ปี/กิจกรรม)	- 503.35 8 2 2	- 503.35 8 2 2	- 503.35 8 2 2	- 503.35 8 2 3	- 503.35 8 2 2

ผลการดำเนินงานของสวนป่า ในปีที่ผ่านมา

งานสวนป่าแม่ยาว-แม่ซ้าย มีผลการดำเนินงานในปี 2561 ดังนี้

1. ด้านเศรษฐกิจ ผลการผลิตยางพารา แปลงปี 2548, 2549 พื้นที่ 294.377 ไร่ ได้ผลผลิตจำนวน กิโลกรัม คิดเป็น % จากเป้าหมาย (เป้าหมาย กก.) และทำการบำรุง ดูแลรักษาสวนป่าแปลงเก่า พื้นที่ 5,482.553 ไร่

2. ด้านสิ่งแวดล้อม งานสวนป่าแม่ยาว-แม่ซ้าย ดำเนินการจัดการทำกิจกรรมตามแผนการจัดการ ที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เช่น กิจกรรมการส่งเสริมความหลากหลายทางชีวภาพ การสำรวจผลกระทบก่อนและหลังทำไม้ (site inspection) การตรวจติดตามต้นไม้อนุรักษ์ การป้องกันไฟป่า การอนุรักษ์พื้นที่สองฝั่งลำห้วย พื้นที่แนวเขตป้องกันรอบนอก พื้นที่ป่ากึ่งธรรมชาติ มีการควบคุม กำจัดสารเคมีและของเสียต่างๆ ของสวนป่าแปลงปีต่างๆ รวมจำนวน 5,776.93 ไร่ เป็นต้น

3. ด้านสังคม งานสวนป่าแม่ยาว-แม่ซ้าย ได้มีกิจกรรม ด้านการบริการสังคม เช่น การเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน และหน่วยงานต่างๆ ในท้องถิ่น การทำประกันชีวิตกลุ่มให้คนงานการฝึกอบรมคนงานด้านความปลอดภัยต่าง ๆ เป็นต้น การจ้างแรงงานชุมชนรอบสวนป่าทำให้ชุมชนมีงานทำและมีรายได้ โดยมีค่าใช้จ่าย ด้านสังคม เป็นจำนวนเงิน 1.4 ล้านบาท (ค่าใช้จ่ายจากการรายงานความก้าวหน้าประจำปี 2558) ในการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืน ทั้งสามด้านโดยสรุป มีความสำเร็จ และยั่งยืน ตามที่ได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ทุกประการ

วิสัยทัศน์ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

“เป็นผู้นำการจัดการสวนป่าเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน เพื่อยกระดับอุตสาหกรรมไม้สู่สากล”

ติดต่อสอบถาม : สำนักงานสวนป่าแม่ยาว-แม่ซ้าย หมู่ 11 ต.แม่ยาว อ.เมือง จ.เชียงราย รหัสไปรษณีย์ 57100

โทร 053 - 602520 Email address : maeyao_maesay@hotmail.co.th

สามารถเสนอแนะข้อคิดเห็น ตามกล่องรับข้อความของงานสวนป่าแม่ยาว-แม่ซ้ายบริเวณหน้าสำนักงานสวนป่า

วิสัยทัศน์ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

“เป็นผู้นำการจัดการสวนป่าเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน เพื่อยกระดับอุตสาหกรรมไม้สู่สากล”

ติดต่อสอบถาม : สำนักงานสวนป่าแม่ยาว-แม่ซ้าย หมู่ 11 ต.แม่ยาว อ.เมือง จ.เชียงราย
รหัสไปรษณีย์ 57100

โทร 053 - 602520 Email address : maeyao_maesay@hotmail.co.th

สามารถเสนอแนะข้อคิดเห็น ตามกล่องรับข้อความของงานสวนป่าแม่ยาว-แม่ซ้ายบริเวณหน้าสำนักงานสวนป่า

